

Vulkansk aktivitet

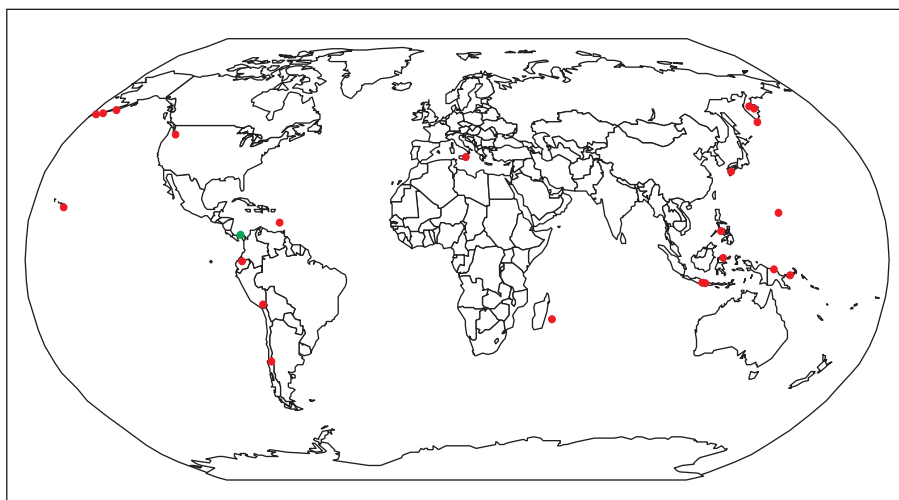
- sidste halvdel af 2008

Af geolog Susanne Plesner, *GeologiskNyt*

Endnu et år er nu gået, og det er tid til at lave en lille status over, hvad der er sket på vulkanfronten. Der er selvfølgelig til stadighed aktivitet rundt omkring, og ser man på året som helhed, har alle verdensdele nævnt nedenfor været repræsenteret i "aktivitetskalenderen".

Selv Danmark fik for nylig at mærke, at vores planet er levende, idet et for danske forhold kraftigt jordskælv ramte os en tidlig morgen.

I denne udgave er der sat fokus på Soufriere Hills, Montserrat, der har haft et større udbrud i juli i år og generelt har været ret aktiv i løbet af efteråret, senest med fornyede eksplosioner, askefald og pyroklastiske strømme i starten af december.

Verdenskort, den med røde fyldte cirkler viser fordelingen af den vulkanske aktivitet de seneste seks måneder. (Grafik: Forfatteren)

Soufriere Hills

Indtil 1995 var det eneste historiske udbrud

fra Soufriere Hills, en hændelse tilbage i 1700-tallet. Vulkanen havde dog oplevet

Vulkansk aktivitet de sidste 6 måneder

Nordlige Stillehavsregion

Kilauea, Hawaii, USA
St. Helens, Washington, USA
Cleveland, Aleuterne, USA
Kasatochi, Aleuterne, USA
Okmok, Aleuterne, USA
Anathan, Marianer Øerne, USA
Suwanose-Jima, Ryukyu Øerne, Japan
Sakura-Jima, Kyushu, Japan
Asama, Japan
Akan, Japan
Mayon, Filippinerne
Taal, Filippinerne
Karangetang, Indonesien
Soputan, Sulawesi, Indonesien
Dukono, Indonesien

Sydlig Stillehavsregion

Semeru, Java, Indonesien
Galunggung, Java, Indonesien
Batu Tara, Indonesien
Krakatau, Indonesien
Sumbing, Java, Indonesien
Bagana, Papua Ny Guinea

Rabaul, Papua Ny Guinea
Manam, Papua Ny Guinea
Garbuna Group, New Britain
Ulawun, New Britain
White Island, New Zealand

Indiske ocean

Piton de la Fournaise, Reunion Island
Barran Island, Andamanerne

Europa

Etna, Italien

Mellemamerika, Mexico og Vestindien

Masaya, Nicaragua
San Cristobal, Nicaragua
Arenal, Costa Rica
Turrialba, Costa Rica
Colima, Mexico
Popocatepetl, Mexico
Fuego, Guatemala
Santa María, Guatemala
Pacaya, Guatemala
Soufriere Hills, Montserrat

Sydamerika

Tungurahau, Ecuador
Reventador, Ecuador
Sangay, Ecuador
Galeras, Colombia
Nevado del Huila, Colombia
Machin, Colombia
Llaima, Chile
Chaiten, Chile
Villarrica, Chile
Ubinas, Peru

Rusland

Karymsky, Kamchatka
Shiveluch, Kamchatka
Benzymianny, Kamchatka
Kliuchevskoi, Kamchatka
Chikurachki, Paramushir Islands

Afrika & Mellemøsten

Ol Doinyo Lengai, Tanzania
Nyiragongo, Demokratiske Republik Congo
Dalaffilla, Etiopien

Italienske Etna er stadig aktiv! (Foto: Tom Pfeiffer)

seismiske rystelser med cirka 30 års mellemrum, og så i 1995 begyndte man at se askeudbrud og mindre eksplosioner. Disse mindre hændelser udviklede sig senere samme år til, at en lavadome voksede til en betragtelig størrelse oppe i vulkanen. Herefter kom der et voldsomt udbrud med pyroklastiske strømme, der resulterede i at halvdelen af øen (Montserrat) måtte evakueres, og hovedstaden Plymouth beliggende 5 km fra vulkanen blev ødelagt hvilket fik store sociale og økonomiske konsekvenser for befolkningen.

Efterfølgende har 1997, 2006 og 2007 været år med ødelæggende udbrud, dødsfald (19 mennesker i 1997) og evakueringer.

I 2008 har vulkanen gjort væsen af sig i

februar. Igen i maj måned registrerede man forhøjet seismisk aktivitet fra vulkanen, efterfulgt af askenedfald som i kombination med kraftigt regnvejr skabte en del lahars (vulkanske mudderstrømme). Også en enkelt eksplosion efterfulgt af en pyroklastisk strøm blev registreret. Herefter forholdt vulkanen sig nogenlunde i ro indtil slutningen af juli, hvor seks askeudbrud blev registreret mellem d. 23. og 29. juli. D. 28. var der et eksplosivt udbrud og dele af lavadomen kollapsede, hvilket resulterede i pyroklastiske strømme, der nåede hovedstaden og havet. I de følgende måneder har der været seismisk aktivitet, gentagen rumlen fra vulkanen og lejlighedsvis askeudbrud indtil begyndelsen af december, hvor dele af lavadomen

igen kollapsede under en eksplosion. Blokke fra domnen trillede ned ad nordvestsiden, og der dannedes igen pyroklastiske strømme, som nåede Plymouth og satte adskillige huse i brand.

I skrivende stund er der fornyede askeudbrud og pyroklastiske strømme fra Soufriere Hills.

Relevante links:

<http://www.volcano.si.edu/reports/usgs/index.cfm?content=archive>
<http://volcano.und.nodak.edu/>
http://en.wikipedia.org/wiki/Soufriere_Hills_volcano